

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT

**Onderzoek in het kader van
het Onderwijsverslag 2011-2012
bij de Jan van Schengenschool**

Plaats : Heinkenszand
BRIN-nummer : 15DF
Onderzoeksnummer : 124657
Datum schoolbezoek : 17 januari 2012
Rapport vastgesteld te Tilburg op 7 maart 2012

DEFINITIEF

Inhoud

1	Inleiding — 5
2	Bevindingen — 7
3	Conclusie — 11
	Bijlage — 13

1 Inleiding

Op 17 januari 2012 heeft de inspectie de Jan van Schengenschool bezocht in het kader van een landelijk onderzoek naar de staat van het primair onderwijs in Nederland. Het doel van dit onderzoek is het verzamelen van informatie over een aantal indicatoren, waarover de inspectie rapporteert in het Onderwijsverslag 2011-2012. Deze indicatoren hebben betrekking op de opbrengsten, het onderwijsleerproces, de zorg en begeleiding en de kwaliteitszorg. Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens standaard gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

De bijlage bij dit rapport bevat een overzicht van de indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

De bevindingen uit het onderzoek in het kader van het Onderwijsverslag worden gebruikt om te bezien of het reeds aan de school toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijk verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van andere documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij
 - schooldocumenten en handelingsplannen zijn bestudeerd.
 - in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 1 / 2, 3, 4 / 5, 5, 6, 8.
 - gesprekken met de directie, de intern begeleiders en met leraren zijn gevoerd.
- Een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bevoegd gezag, na afloop van het schoolbezoek.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2011 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek aan de Jan van Schengenschool naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie.

2 Bevindingen

De bijlage van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

Uit dit overzicht valt op te maken dat op de Jan van Schengenschool de kwaliteit van het onderwijs op de meeste onderzochte indicatoren op orde is. Het betreft hier met name de aspecten opbrengsten, aanbod, tijd, schoolklimaat, pedagogisch en didactisch handelen, afstemming en zorg en begeleiding.

De school haalt al jaren resultaten, die ruimschoots voldoen aan de gestelde eisen. De basis hiervoor wordt gevormd door gedegen onderwijs, waarbij vernieuwingen worden ingevoerd binnen de bestaande, stevig verankerde structuur. Daarnaast slaagt de school erin om een goed schoolklimaat te creëren, waarbij respect voor elkaar hoog in het vaandel staat. Samenvattend ontstaat een positief totaalbeeld. De inspectie spreekt dan ook haar vertrouwen uit in de kwaliteit van het onderwijs op de Jan van Schengenschool.

Toelichting

Opbrengsten

Om de resultaten aan het einde van de basisschool te kunnen beoordelen, heeft de inspectie gebruik gemaakt van de prestaties van de leerlingen op de Eindtoets Basisonderwijs. In 2009, 2010 en 2011 voldoen deze aan de gestelde normen.

Om de resultaten van de leerlingen gedurende de schoolperiode te kunnen waarderen, heeft de inspectie de resultaten in het schooljaar 2010-2011 op een aantal landelijk genormeerde toetsen voor technisch lezen, begrijpend lezen en rekenen en wiskunde in de groepen 3, 4 en 6 geanalyseerd. Deze voldoen alle aan de gestelde normen.

De school beschikt over een landelijk genormeerd instrument om de sociaal-emotionele ontwikkeling van haar leerlingen te volgen. Uit de resultaten van het afgelopen schooljaar blijkt dat de sociale competenties van de leerlingen op het niveau liggen dat mag worden verwacht.

Onderwijsleerproces

De school beschikt over een aanbod van voldoende kwaliteit. In de groepen 1/2 werkt zij thematisch, waarbij zij een aantal ankers uit Schatkist integraal behandelt. Deze werkwijze garandeert in voldoende mate de doorgaande lijn naar groep 3. In de groepen 3 tot en met 8 werkt de school met methodes, die voldoen aan de kerndoelen. De school heeft haar aanbod de afgelopen jaren versterkt door de aanschaf van nieuwe methodes voor ondermeer aanvankelijk lezen, voortgezet technisch lezen en rekenen en wiskunde.

De inspectie beoordeelt of de school een aanbod heeft voor bevordering van burgerschap en integratie. Ze betreft daarbij de aandacht voor (a) sociale competenties, (b) de samenleving en de diversiteit daarin, (c) basiswaarden en de democratische rechtsstaat, en (d) de mate waarin de school een leeromgeving biedt waarin burgerschap en integratie ook in de praktijk worden gebracht. Tenminste twee van deze elementen dienen in voldoende mate zichtbaar te zijn. Dat is op uw school het geval, zodat indicator 2.6 als voldoende is beoordeeld.

Op de Jan van Schengenschool is sprake van een goed pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels, die bij de leraren en de leerlingen bekend zijn en ook in de praktijk worden gebracht. De leraren geven voldoende ruimte waar dat kan, maar handhaven ook de regels en zijn hierbij voldoende streng wanneer dit nodig is. Respect voor elkaar staat daarbij hoog in het vaandel. Hiermee samenhangend slagen de leraren erin een goede, taakgerichte werksfeer te creëren. Ook zonder de inzet van de (wel aanwezige) hulpmiddelen zoals een stoplicht, weten kinderen wat er van hen verwacht wordt. Ze gaan vlot aan de slag en blijven goed aan het werk. De leraren spreken leerlingen hier ook consequent op aan. De inzet van coöperatieve werkvormen en de afspraken daaromtrent, zoals het schoudermaatje en de pink- en lineaalstem, dragen hier in positieve zin aan bij.

De lessen hebben een goede structuur en in de regel is de uitleg helder. Daarbij besteden leraren voldoende aandacht aan het aanleren en inoefenen van strategieën. Zij geven leerlingen daarbij ook de mogelijkheid om eigen strategieën te verwoorden. De gebruikte werkvormen kennen voldoende variatie, mede door de inzet van een beperkte set van coöperatieve werkvormen. De mate waarin leerlingen zelf verantwoordelijk zijn voor de planning van hun werk, kan nog worden versterkt door het werken met de weektaken verder aan te scherpen. Een tweede ontwikkelpunt vormt de wijze waarop aan leerlingen feedback op hun werk wordt gegeven. Dit is momenteel vooral productgericht; de proceskant krijgt nu minder aandacht.

De school slaagt erin om haar onderwijs af te stemmen op de ontwikkeling van haar leerlingen. Zij maakt voldoende gebruik van de mogelijkheden die de methodes hiervoor bieden. Daarnaast hanteert zij het directe instructiemodel, waarbij zwakkere leerlingen verlengde instructie krijgen terwijl snellere leerlingen eerder zelfstandig aan de slag mogen. Ook de onderwijstijd wordt als dat nodig is aangepast, bijvoorbeeld na tegenvallende resultaten voor een bepaald vak. Dit gebeurt zowel op groeps- als individueel niveau. In dit kader is het vermeldenswaard dat de school werkt aan de invoering van handelingsgericht werken. Een aantal aspecten is hiervan al in de praktijk waarneembaar. Dit schooljaar krijgt dit verder gestalte.

Zorg en begeleiding

De school heeft haar systematiek rondom de zorg vastgelegd in het document 'We doen er een schepje bovenop'. De school beschikt over voldoende gegevens om leerachterstanden op tijd te signaleren, deze te analyseren en planmatige hulp te definiëren. De school verwerkt en analyseert de resultaten van zowel de methodegebonden als de landelijk genormeerde toetsen op een goede manier. Het digitale systeem, dat daarvoor is ontwikkeld, biedt hiervoor prima mogelijkheden en het zal een uitdaging vormen om dit te converteren naar het nieuwe systeem. De door de inspectie bekeken handelingsplannen waren van een voldoende niveau. Zij bevatten alle een analyse en concrete formulering van de hulpvraag, een voldoende 'smart' gedefinieerd doel, een planning van de aan te bieden extra zorg en een evaluatie achteraf. In de bezochte groepen kon worden vastgesteld dat de geplande zorg ook daadwerkelijk in de praktijk wordt uitgevoerd. De integratie van de handelingsplannen in de dag- en weekplanning kan echter verder worden versterkt. Dit is dan ook een aandachtspunt binnen de implementatie van het handelingsgericht werken.

In het kader van het handelingsgericht werken wil de school groepsplannen invoeren. Met de school is in dit kader gesproken over het belang van een goede analyse van de individuele hulpvragen. Juist bij het werken met een groepsplan is het namelijk van belang dat steeds de vraag wordt gesteld of de individuele hulpvragen van de verschillende leerlingen voldoende met elkaar overeenkomen om de uitvoering van de hulp te kunnen clusteren. De school is zich hiervan terdege bewust.

Kwaliteitszorg

De school heeft voldoende inzicht in de samenstelling van haar leerlingenpopulatie. Tevens analyseert zij de kwaliteit van haar opbrengsten op een systematische wijze, waarbij zij conclusies trekt met betrekking tot de schoolontwikkeling. De school beschikt over een aantal instrumenten om ook de kwaliteit van haar onderwijs te evalueren. Het ontbreekt echter nog aan een systematiek, waarmee alle aspecten van het onderwijs ten minste een keer in de vier jaar worden geëvalueerd.

De school maakt voor de uitvoering van verbeteringen gebruik van een meerjarenplan, dat is vastgelegd in het schoolplan. Het belangrijkste sturingsinstrument is het jaarplan, dat ieder jaar wordt opgesteld na de evaluatie van het voorgaande schooljaar. De uitvoering van de plannen voldoet aan de door de inspectie gestelde eisen en leidt tot concrete verbeteringen in de groepen. Deze worden vervolgens goed in de dagelijkse praktijk geborgd. Een sterk hulpmiddel hierbij is het 'Groepsboek met belangrijke protocollen' dat alle belangrijke afspraken bevat, die in de dagelijkse praktijk binnen de groepen gelden. Verder verantwoordt de school zich zowel naar ouders als het bevoegd gezag op voldoende wijze.

De school schenkt voldoende aandacht aan mogelijke risico's in de sociale context van de school en de opvattingen en uitingen van leerlingen op het terrein van burgerschap en integratie. Wel wijst de inspectie erop dat de evaluatie van de resultaten van het onderwijs in burgerschap verdere uitwerking behoeft.

3 Conclusie

Kwaliteit

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op de Jan van Schengenschool op de onderzochte onderdelen grotendeels op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op die gebieden nauwelijks tekortkomingen kent. Om die reden wordt het reeds aan de school toegekende basisarrangement gehandhaafd. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

De school voldoet aan de verplichtingen voor wet- en regelgeving die de inspectie tijdens dit onderzoek heeft onderzocht. Er is echter wel een onvolledigheid in de inhoud van het zorgplan geconstateerd.

In het zorgplan ontbreekt het volgende onderdeel (art. 19, lid 2, WPO):

- Het tijdpad, waaruit de duur van de besluitvorming door de PCL blijkt.

Het beleid van de inspectie is deze ommissie op dit moment nog niet als tekortkoming te beoordelen bij de betreffende indicatoren over het naleven van wet- en regelgeving. Wel heeft de inspectie met het bevoegd gezag afgesproken dat in de volgende editie van dit schooldocument het ontbrekende onderdeel is opgenomen. Het bevoegd gezag heeft hiervoor inmiddels actie ondernomen richting WSNS De Bevelanden.

Bijlage

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2011. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2011 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Kwaliteitsaspect 1 Opbrengsten	1	2	3	4	5
1.1 * De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.2 * De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.5 De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.			●		
Kwaliteitsaspect 2 Leerstofaanbod	1	2	3	4	5
2.1 * Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.				●	
2.2 * De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.				●	
2.3 De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.				●	
2.4 * De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.				●	
2.6 De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.				●	
Kwaliteitsaspect 3 Tijd	1	2	3	4	5
3.1 De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.				●	

Kwaliteitsaspect 4 Schoolklimaat

	1	2	3	4
4.4 De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen.			●	
4.5 De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen van incidenten in en om de school.			●	
4.6 De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op de afhandeling van incidenten in en om de school.			●	

Kwaliteitsaspect 5 Didactisch handelen

	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			●	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				●
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			●	

Kwaliteitsaspect 6 Afstemming

	1	2	3	4
6.1 De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.4 De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 7 Begeleiding

	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.				●

Kwaliteitsaspect 8 Zorg

	1	2	3	4
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			●	
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			●	
8.3 * De school voert de zorg planmatig uit.			●	
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			●	

Kwaliteitsaspect 9 Kwaliteitszorg

	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			●	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			●	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.		●		
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.				●
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			●	
9.7 De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.			●	

Naleving wet- en regelgeving

	ja	nee
NT1a De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	●	
NT2a De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO)	●	
NT3a De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).	●	
NT4a Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	●	
NT4b Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	●	